

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Günümüz dünyası, geçmişte olduğu şekliyle meydan savaşlarının yapıldığı, savaşlarda galip gelenlerin şehirleri yağmaladığı, insanları köleleştirip pazarlarda sattığı, ardından da vergiye bağladığı dönemlerden farklı olarak tüm bunları daha modern tekniklerle yapılan bir yere evrilmiştir. Dünyamız, ekonomik gücünü daha da tahkim eden, caydırıcılıktan ziyade tehdit eden, saldıran ve modern bir yağma düzenini normal bir sonuçmuş gibi dikte ettirmeye çalışan yeni düzen emperyalist devletlerin propagandalarına muhatap olmaktadır.

Başka ülkelere karşı bilindik uygulamalarla karşımıza çıkan bu devletler (yönetimler) kendi ülkelerindeki farklı etnik ve inanç gurubuna mensup vatandaşlarına karşı ise çok daha değişik taktikler uygulayarak onları asimile etmeye, sindirmeye ve hatta soykırıma varan uygulamalarla yok etmeye çalışmaktadır. Yaşadıkları bölgelerde o ülkenin kanunlarına tabi olan bu insanlara düşman hukukunu uygulayan söz konusu devletler/yönetimler dünya kamuoyuna bunu rutin bir uygulama gibi anlatmaktadırlar.

Bugün Filistin'de yaşanan katliam ve mezalim ile Doğu Türkistan'da yaşanan zulüm ve soykırıma varan uygulamalar özü itibariyle aynıdır. Uzun yıllardır Çin yönetimi altındaki Doğu Türkistan ve bu bölgede yaşayan Uygur Türkleri, sosyal, kültürel, dini ve insani açılardan eşi benzeri görülmemiş bir asimilasyonla karşı karşıyadır. Hatta sızan bilgilere ve şahitlerin birebir anlatımlarına göre soykırıma varan uygulamalara karşı hayatta kalma mücadelesi vermektedir. Çin yönetimi, uyguladığı farklı metotlarla bu zulmü devam ettirirken son yıllarda bir başka insanlık dışı uygulamayı da hayata geçirmeye başlamıştır. Başka ülkelerde yaşamak zorunda bırakılan Doğu Türkistanlı ve Uygur Türklerinin Çin'de yaşayan akraba ve yakınlarını rehin alarak, cezaevlerine, akıl hastanelerine atarak şantaj yapmaya başlamıştır. Aileleriyle tehdit edilen ve Çin'e gelmeye zorlanan insanlara bu zulmü reva gören Çin yönetimi ise birçok ülkeyle olduğu gibi Türkiye Cumhuriyeti'nin yöneticileri ile de iyi ilişkilerini sürdürmektedir.

Uygur Türklerine uygulanan ve muhataplarınca birçoğu delillendirilen bu baskı ve ayrımcılık iddialarının, Çin hükümeti ile de irtibata geçilmek suretiyle yerinde tespiti ve bu konuda yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla Anayasamızın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddelerine dayanarak Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim. 30.10.2024

Selçuk ÖZDAĞ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanı

GEREKÇE:

Doğu Türkistan 2 milyon metrekareye yaklaşan yüzölçümü ile (1.828.418) nerdeyse Türkiye'nin 3 katı büyüklükte, Tibet, İç Moğolistan ve Mançurya gibi "Kızıl Çin" müstemlekeleri dâhil, bütün Çin topraklarının beşte birini teşkil etmektedir. Zengin petrol yataklarına sahiptir.

Doğu Türkistan, esasen kadim Türk topraklarıdır. 1863'te Mehmed Yakup Bey, Kaşgar merkez olmak üzere devlet kurmayı başarmıştır. Doğu Türkistan'da kurulan Kaşgarya devleti Sultan Abdülaziz'e biat etmiş, padişah adına hutbe okutulup, sikke bastırılmış, Osmanlı Sancağı çekilmiştir. Çinlilerle olan mücadeleleri için Osmanlı onlara silah göndermiştir.

1933 yılında kısa süreli Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti kurulduğunda başına Osmanlı hanedanından Abdülhamit'in torunu Şehzade Abdülkerim Efendi getirilmeye çalışılmış, olmayınca ABD'ye dönen şehzade, kaldığı otelde bir suikast sonucu öldürülmüştü. Çin istihbaratı tarafından öldürüldüğü konusunda ciddi şüpheler vardır. Bu arada Mao yönetimindeki Çin, 1949 Eylül'ünde Doğu Türkistan'ı işgal edince ülkeden kaçmak zorunda kalan Uygur Türkleri Türkiye Cumhuriyeti'ne sığınmışlardır. Bunlardan biri de herkesin bildiği Doğu Türkistan'ın efsanevi lideri İsa Yusuf Alptekin'dir. Çin yönetimi, 1949 yılında Doğu Türkistan'ı işgal edip bölgeyi "Sincan" (Kazanılmış Topraklar) olarak adlandırdığı tarihten bu yana, Uygur Türkleri başta olmak üzere Müslümanlara yönelik etnik temizlik ve asimilasyon politikası uygulamaktadır. İşgalden bu yana 20 milyon Doğu Türkistanlı katledilmiştir. Doğu Türkistan'ın Barın şehrinde, 5 Nisan 1990 tarihinde Çin ordusu ve silahlı milisleri eliyle, kadın ve çocuklar dâhil binlerce Uygur Türkünün acımasızca kurşuna dizildiği bir katliam yaşanmıştır. Kaşgar, Artuş, Aksu ve Hoten illerinden 10 binden fazla genç insan bu direnişle ilişkilendirilerek tutuklanıp idam edilmiş ve hapis cezasına çarptırılmıştır.

5 Temmuz 2009 tarihi ise, Doğu Türkistan için zulmün peyderpey soykırıma doğru evrildiğinin habercisi olmuş, 26 Haziran'da Çin'in Şavguan şehrine zorla işçi olarak götürülen Uygur Türk'ü kız ve erkeklerin kaldığı işçi yurdu Çinli gruplar tarafından basılmış, binlerce Uygur Türkü genç, Çinli milisler tarafından katledilmiştir. Çin yönetimi 2017'den itibaren milyonlarca Uygur Türk'üne yönelik geniş çaplı tutuklamalar gerçekleştirmeye başlamış, cezaevlerinde öldürme, işkence, zorla kaybetme/çalıştırma/kısırlaştırma/Çinlilerle evlendirme, cinsel taciz, tecavüz, çocukları ailelerinden ayırarak asimilasyon kamplarına kapatma gibi insanlık dışı uygulamaları sistematik hale getirmiştir.

Ayrıca aydınlar, bilim insanları, öğretmenler, doktorlar, yazarlar ve din insanları, sanatçılar, sporcular, iş insanları, esnaf ve toplum önderleri toplama kamplarına kapatılarak uzun yıllar, hatta ömür boyu hapis cezalarına çarptırılmaktadır. Bunun "soykırım ve insanlığa karşı suç" olduğu çok açık ve nettir. Şimdiye kadar AB ve ABD başta olmak üzere 10'dan fazla ülke Çin'in Doğu Türkistan'da Uygur ve diğer Müslüman Türk halklarına uygulamakta olduğu politikalarını bir "SOYKIRIM VE İNSANLIĞA KARŞI SUÇ" olarak tanımıştır. Londra'da kurulmuş olan Bağımsız Uygur Mahkemesi 9 Aralık 2021 tarihinde Çin'in Uygur ve diğer Müslüman Türk halklarına karşı "SOYKIRIM VE İNSANLIĞA KARŞI SUÇ" işlediğine hükmetmiştir.

BM'de 50 ülkenin imzaladığı açıklamada, Çin'in "ağır ve sistematik" insan hakları ihlalleri kınanırken, Uygur Türkleri ve "keyfi olarak özgürlüklerinden mahrum bırakılan herkesi" serbest bırakması gerektiği talep edilmiştir. BM'de Türkiye'nin de desteklediği Çin'in insan hakları ihlallerinin araştırılması önergesi, çoğu Müslüman ülkenin Çin Yönetimi tarafında yer alması sonucu maalesef reddedilmiştir.

İktidarın, söze geldi mi kimseye kaptırmadığı mazlumların gür sesi ve hamisi propagandasının ne kadar hamasi ve konjonktürel mazlum seçme tandanslı olduğu, bundan birkaç yıl önce Prag'da düzenlenen Uygur Konferansına Türkiye Cumhuriyeti'nin o dönem Büyükelçisi olan Egemen Bağış'ın gösterdiği kayıtsızlık ile bizzat ispat edilmişti

Yine geçen sene 30-31 Ekim 2023 tarihlerinde, bizimde iştirak ettiğimiz Japonya Ulusal Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'nun organize ettiği ve 100'den fazla parlamenter, gazeteci/akademisyenin katıldığı "Uluslararası Uygur Forumu Küresel Parlamenterler Toplantısı'na" iktidar kanadından kimse katılmamıştı.

Doğu Türkistan davasının önderleri Dolkun İsa ve Rabia Kadir konusunda da iktidarın nasıl bir politika izlediğini anlamak ise imkansızdır. Yaklaşık üç sene önce, çoğunluğunu Batılı ülkelerinin oluşturduğu 39 ülke, Çin yönetimine ortak bir mektup göndermiş, Doğu Türkistan'daki toplama kamplarında zorla tutulan Uygurların derhal serbest bırakılması çağrısında bulunmuştu. Maalesef söz konusu mektupta Türkiye'nin imzası yer almamıştı.

Yine başta Avrupa ülkeleri olmak üzere birçok ülkenin soykırım olarak nitelendirdiği Çin'in Uygur Türklerine yönelik asimilasyon politikalarına karşı iktidarın sessizliğine karşı Gelecek Partisi 2021 yılında 100.000 imza kampanyası başlatmıştı. Ama iktidar bunu da görmezden gelmiş, söz konusu mezalimi duyurmak isteyen, yakınlarından haber alamayan Uygur Türklerine hem de Türkiye'de resmen baskı ve şiddet uygulamış, bazılarını Çin'e göndermekle tehdit etmiş ve üçüncü ülkeler üzerinden Çin'e deport edilenler olmuştur.

Geçen sene Japonya'da yapılan "Uluslararası Uygur Forumu Küresel Parlamenterler Toplantısı'na" herhangi bir katılım sağlamayan iktidar yetkilileri ile dış işleri mensupları, bu sene Bosna Hersek'te düzenlenen Dünya 8. Uygur Kongresi'ne de ilgisiz kalmıştır. 1990'larda Avrupa'nın ortasında büyük bir katliam ve soykırıma uğrayan Bosna halkı bu yönüyle Doğu Türkistan'da benzer bir soykırıma maruz kalan Uygur halkı ile aynı kaderi yaşamıştı. Türk halkı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin yetkilileri o dönem Bosna'da yaşanan bu katliam ve mezalime sessiz kalmamış, tüm imkanları ile Bosnak halkının yanında olmuştu. Bugün ise Türkiye Cumhuriyeti'ni yöneten iktidar, aynı kaderi paylaşan Doğu Türkistan halkına tatbik edilen mezalim ve soykırıma varan uygulamalara sessiz kalmayı sürdürmektedir. Uygur halkı sadece Çin'de değil sürgün hayatı yaşadıkları dünyanın dört bir yanında takibata ve zulme maruz kalmaktadır. Çin yönetimi bu konuda öyle pervasız bir tutum sergilemekte ki akrabaları ve yakınları üzerinden şantaj yaptığı, tehdit ettiği sürgündeki Uygur halkına manevi işkencelerin her türlüşünü reva görmektedir.

Çin Yönetimi tarafından Uygur Türklerine uygulanan zulme son verilmesi, Doğu Türkistan'daki soykırım politikalarından bir an önce vaz geçilmesi, Uygurlar başta olmak üzere tüm Doğu Türkistan halkının insan haklarını, özellikle de ana dil ve dini inanç özgürlüğünün güvence altına alınması, Doğu Türkistan'a Çinli göçmenleri yerleştirerek bölgenin demografik yapısını değiştirme ve Uygurları asimile etme uygulamalarının sonlandırılması, haksız yere ve keyfi olarak kamplarda/hapishanelerde tutulanların derhal serbest bırakılması, yine kamplarda ya da hapishanelerde tutulan Türk vatandaşlarının serbest bırakılıp Türkiye'ye dönmelerine izin verilmesi, Türk vatandaşı veya Türkiye'de yaşayan Uygurların Doğu Türkistan'da kalan aile fertleri ile irtibata geçmesi, parçalanmış ailelerin birleşmesine imkân sağlanması, Uygur Türklerine uygulanan seyahat kısıtlamalarının bir an evvel kaldırılması gibi iddia ve taleplerin araştırılması, söz konusu iddiaların TBMM tarafından oluşturulacak bir komisyon tarafından mümkünse yerinde incelenmesi için Çin Halk Cumhuriyeti yönetimi ile irtibata geçilmesi konusunda yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi insanlık ve vicdan adına aciliyet arz etmektedir.